

Nieuwsbrief Kerken met Stip mei 2021

Graag informeren wij u weer over onze werkzaamheden.

Als Stipkerken willen wij gastvrij zijn voor mensen die met justitie in aanraking zijn gekomen en hun familie. Een aantal jaren geleden zijn daar ook mensen die psychisch kwetsbaar zijn bij gekomen. Ook zij kunnen zich in een maatschappelijk isolement bevinden en behoefte hebben aan steun in hun dagelijkse levenssituatie. Het is bijzonder dat in deze coronatijd weer twee kerken zich hebben aangemeld om Stipkerk te worden. Ze gaan ons landelijk netwerk versterken.

Er is zelf internationale groei. In Hongarije zijn in korte tijd vijftien Kerken met Stip ontstaan, hierover leest u in deze nieuwsbrief meer.

We hopen dat het spoedig weer mogelijk wordt elkaar te ontmoeten.

Van de diaconaal pastor

Hieronder laat ik wat korte flitsen zien van het werk in de praktijk. Dit zijn vragen die gesteld worden aan Kerken met Stip waar we in de afgelopen tijd mee te maken kregen. Het laat mooi zien dat het werk ook in de coronacrisis door blijft gaan en ook nodig is.

Ik denk aan de vrouw die, samen met de justitiepredikant belde naar Kerken met Stip. Nadat de vrouw vrij kwam heeft ze gebeld en is er een vrijwilligster gevonden voor deze vrouw. De vrouw vond het fijn om na detentie in contact te komen met iemand die wilde luisteren naar haar verhaal. Dit contact was kort en voor de vrouw voldoende om het leven 'buiten' weer op te pakken.

'Er is een vrouw die spullen heeft opgeslagen in een container. Er moet betaald worden maar dat kan niet nu ze in de PI zit. Zou jij willen uitzoeken of een kerk hier iets in kan betekenen? De vrouw maakt zich ernstig zorgen over de spullen die vooral emotionele waarde hebben.' Dit was een vraag van een justitiepredikant en -pastor die zich beide inzetten voor deze vrouw.

Voor deze vrouw hebben we het voor elkaar gekregen dat, zonder boete of rente, de opgeslagen spullen bewaard blijven bij de opslag totdat zij vrij komt.

Een heel andere vraag is die van een man die zich inzet voor kansarme jongeren. Hij biedt samen met zijn vrouw een plek voor jongeren die hij leert koken voor eenzamen, ouderen en daklozen. Zijn vraag was of Kerken met Stip mee wil doen met dit project. Inmiddels hebben we drie kerken betrokken bij dit project waaronder een Stipkerk ter plaatse. Zij doen veel voor dagbesteding en geven maaltijden aan daklozen. Dit project past heel mooi in wat zij al doen in de kerk.

Zo was er ook iemand die wilde graag anoniem blijven. Toch wilde deze persoon wel graag in contact komen met anderen die in detentie hebben gezeten. Haar vraag kwam voort uit het verlangen om te verwerken wat ze had meegemaakt in de gevangenis.

Kerken met Stip heeft aan deze persoon twee mensen kunnen koppelen via de mail. En er zijn diverse mailtjes gekomen met een bedankje voor het maken van deze verbindingen.

Er is iemand die vroeg om een pastoor om na detentie mee te praten over het geloof omdat er veel vragen zijn ontstaan na het bijwonen van de kerkdiensten in de PI.

Deze vrouw heeft zich inmiddels aangemeld bij een koor en af en toe stuurt zij een filmpje van het oefenen bij het koor of een appje om te vertellen hoe het met haar gaat.

Kerken met Stip heeft aan een man gevraagd of we gebruik mogen maken van schilderijen die hij heeft gemaakt. De afbeeldingen wilden we graag laten zien als voorbeeld in een folder. Hij deed dit graag en vertelde dat dit heel belangrijk voor hem was. Hij had het gevoel dat hij van betekenis was. Dit gaf aanleiding om hierover een gesprek met elkaar te hebben. Ogenscheinlijk lijkt het iets heel kleins om deze vraag bij iemand neer te leggen maar voor deze man was het iets groots en belangrijk om te merken dat hij gewaardeerd wordt in waar hij goed in is, namelijk schilderen.

Jaarverslag 2020

Het jaarverslag van Kerken met Stip 2020 kunt u lezen op onze website.

www.kerkenmetstip.nl

Onderzoeksverslag 'Coördineren als sleutel tot verbinding'

Kerken met Stip bieden perspectief aan gedetineerden als ze vrijkomen. Ze zetten na de detentie voort wat door justitiepastores en vrijwilligers in pastorale contacten en groepsbijeenkomsten is opgebouwd. In een Kerk met Stip kunnen gedetineerden ook na de detentie een verbinding aangaan met een geloofsgemeenschap. Zo'n verbinding aangaan is niet gemakkelijk; niet voor ex-gedetineerden en ook niet voor kerkleden. Nogal eens voelen gedetineerden zich onzeker in een omgeving waar ze niet vertrouwd mee zijn. Ook kunnen er grote verschillen in leefwerelden zijn waardoor aansluiting niet tot stand komt.

Aanvankelijk kwamen er dan ook ondanks de behoefte aan contact weinig verbindingen tot stand. Daarom heeft het bestuur van het landelijk netwerk Kerken met Stip in 2014 een diaconaal pastor als coördinator aangesteld. Zij is een soort makelaar om kerkzoekers in verbinding te brengen met gemeenschappen die gastvrij willen zijn. Sedert haar aanstelling is het aantal verbindingen aanzienlijk gestegen van 6 in 2015 naar 50 in 2019. Om meer inzicht te krijgen in factoren die het tot stand brengen van verbinding belemmeren of bevorderen in het werk van de coördinator heeft het bestuur dr. Reijer J. de Vries en diaconaal pastor Hendrine Verkade gevraagd een wetenschappelijk onderzoek te doen. Vanwege het veld waarin het proces van verbinding plaatsvindt wordt het onderzoek toegespitst op de rol van de religieuze dimensie in het werk van de coördinator.

Het is een waardevol onderzoek, helemaal gericht op de praktijk van het werk. Enkele punten licht ik eruit. Globaal een paar bevindingen van het onderzoek.

1. Het kerkelijk netwerk kan een maatschappelijk verankerde bijdrage leveren aan de nazorg op institutioneel, relationeel en persoonlijk niveau. Het gaat daarbij om de diaconale structuren van de kerk, de geloofsmotivatie gericht op wederkerige relationele verbinding en het persoonlijk delen van geloofs- en levensvragen. Het netwerk beschikt over een groot aantal intrinsiek gemotiveerde actieve kerkleden als vrijwilligers die tot de ontmoeting met de doelgroep gemotiveerd zijn. Hun motivatie komt voort uit naastenliefde en is gericht op het welzijn (herstel) en waardering van gevangenen. Het proces van verbinding is niet eenzijdig maar wederkerig. De vrijwilligers ontwikkelen in het contact ook een dieper inzicht in hun eigen geloof. Gedetineerden die zich vaak voor hun hele leven afgeschreven voelen vinden in de gemeenschap allereerst mensen die hen waarderen om wie ze zijn, naast steun, verdieping en mogelijkheden van participatie. Een bezielde verband waar het maatschappelijk isolement doorbroken kan worden. Het rapport pleit voor een lerende kerkgemeenschap die de sterke en zwakke kanten in het bieden van perspectief benut om de rol die men daarin kan spelen sterker te ontwikkelen.

2. De waardering voor de coördinator bij de vrijwilligers en de justitiepastores als verwijzers is hoog. Het gaat om haar attitude (inzet, passie, enthousiasme, interesse, gedrevenheid en bewogenheid met de doelgroep) en functionele eigenschappen en vaardigheden. Deze attitude is een basisvoorwaarde voor contact met de doelgroep die vaak vastloopt in overbodige bureaucratie, functionalisme en verzakelijking. Het rapport geeft waardevolle

aanbevelingen voor de verdere professionele ontwikkeling in de taakuitoefening van de coördinator.

3. Justitiepastores spelen een belangrijke rol in het verwijzingsproces. Zij kunnen aan de basis staan van een concreet perspectief in een gemeenschap als voorzetting van hun eigen werk in de inrichting. Daarmee kan de dimensie van herstel en perspectief in hun eigen werk worden vergroot. Het rapport laat zien dat 40 procent van de justitiepastores niets doet aan nazorg omdat ze vinden dat het niet behoort tot hun takenpakket of omdat ze er niet aan toekomen. De hoofden wordt aanbevolen dit aspect van het werk te verhelderen. Ook wordt gesignaleerd dat de kwaliteit van de verwijzingen essentieel is, omdat een goede verwijzing een belangrijke bijdrage kan leveren aan een goed bemiddelingsproces.

4. Vrijwilligers zijn in de lokale kerken essentieel in de nazorg. Training en toerusting van hen is nodig.

Het gaat om: het realiseren van wederkerigheid, de waarde van ex-gedetineerden voor de gemeenschap, het ontwikkelen van een *outreaching* houding, het leren van doel en grenzen van Kerken met Stip en communicatie over het werk in de gemeente.

5. Bij het werk van Kerken met Stip zijn vele actoren betrokken. Het rapport laat zien dat een integrale werkwijze van alle betrokkenen het leggen van verbindingen kan verbeteren. Van belang is ook waar nodig te zoeken naar samenwerking met professionele hulpverlening. In de context van het functioneren van Kerken met Stip in de nazorg vermeldt het rapport de inzetten in de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) naar hersteltrajecten. Kerken met Stip kunnen daar met hun aanbod ook een bijdrage aan leveren. De resultaten van dit wetenschappelijk onderzoek kunnen dan ook door Kerken met Stip bij DJI worden ingebracht.

Het rapport heeft een rijke oogst aan informatie en verbetervoorstellen. Het bestuur gaat aan de slag om de aanbevelingen in beleid om te zetten.

Veel dank aan de vrijwilligers, de justitiepastores, de hoofdpredikant en de hoofdaalmoezenier en de leden van de reflectiegroep, in het bijzonder ook aan de onderzoekers dr. Reijer J. de Vries en Hendrine Verkade, voor het gedegen onderzoek dat zij hebben gedaan.

Aan de slag met de aanbevelingen van het onderzoek

Het onderzoek bevat allerlei aanbevelingen. Het bestuur is in de afgelopen maanden druk bezig geweest die in een beleidsaanpak te vertalen. Zodra dat gereed is zullen wij resultaten daarvan aan u toezenden samen met het onderzoeksrapport. Het onderzoeksrapport is een degelijk en omvangrijk stuk werk en het lijkt ons goed het u aan te bieden als we het in beleid hebben omgezet. Degenen die het rapport alvast willen ontvangen kunnen het aanvragen bij onze diaconaal pastor. Eén conclusie uit het rapport willen we al wel met u delen, omdat we met een experiment willen beginnen. Daarover gaat het in het volgende basismodel.

Op weg naar meer succesvolle koppelingen: een nieuw model

Eén van de conclusies uit het rapport is dat het aantal koppelingen tussen ex-gedetineerden en mensen die psychisch kwetsbaar zijn en de kerken de laatste jaren sterk is gegroeid. Toch kan dit nog meer het geval zijn gezien het aantal mensen dat aangemeld wordt en het aantal mensen met wie we niet in contact komen, maar die wel gebaat zouden zijn bij steun van de kerken.

Het gaat daarbij om het tot stand brengen van koppelingen die vrijwilligers aan kunnen. Nogal eens blijkt een koppeling niet tot stand te kunnen komen omdat bij een potentiële kerk geen koppeling te maken valt. Het resultaat daarvan is dat de betrokken gedetineerde of psychisch kwetsbare persoon bij de diaconaal pastor zelf in begeleiding blijft. Daar is niet mis mee, maar dit aantal kan uiteraard niet te groot worden. Daarom willen we de opvangmogelijkheden in de kerken gaan versterken met een nieuw opvangmodel. We beginnen om dit te onderzoeken met een pilot project in vijf kerken en dat we vervolgens als

het goed werkt in meerdere kerken kunnen aanbieden. Het idee van het basismodel is dat per kerk een Kerk met Stip-groepje van drie vrijwilligers ontstaat dat als opvang dient voor een doorverwijzing. Indien het contact gelegd is kan het groepje bekijken of een vrijwilliger uit het groepje zelf of iemand anders in de kerk het contact kan zijn voor de nieuwkomer in de gemeente. Dit groepje van drie kan ook helpen het werk van Kerken met Stip verder in de kerk te verankeren, bijvoorbeeld in de diaconie. Ook kan gekeken worden of professionele ondersteuning bij de opvang betrokken kan worden. Dit model zal in enkele digitale instructiebijeenkomsten worden uitgewerkt. De diaconaal pastor zal voor dit experiment een aantal kerken benaderen. Kerken die interesse hebben kunnen zich ook zelf bij de diaconaal pastor aanmelden. Na de experimenteerperiode zal het project worden geëvalueerd en kunnen vervolgstappen worden voorgesteld.

Bij dit basismodel kan gebruik gemaakt worden van het My Home model dat in Borger-Odoorn succesvol is ontwikkeld in samenwerking met Kerken met Stip.

Pastorale Verkenningen

In de vorige nieuwsbrief hebben we melding gemaakt van het tijdschrift 'Pastorale Verkenningen'. Vanuit het rooms-katholiek en protestants justitiepastoraat bestaat al jaren dit (digitale) tijdschrift. Dit tijdschrift verschijnt twee à drie keer per jaar.

Vrijwilligers van Kerken met Stip krijgen de gelegenheid om dit blad ook te ontvangen.

In het aankomende editie (voorjaar 2021) zal een samenvatting staan van het onderzoek van dr. Reijer de Vries en een bijdrage van KmS door Hendrine Verkade.

Mocht u interesse hebben dan kunt u zich (uiteraard kosteloos) aanmelden als abonnee voor de Pastorale Verkenningen bij Marion Roozendaal, m.roozendaal@dji.minjus.nl.

Verzoek jaarlijkse bijdrage

Graag vragen wij uw aandacht voor de financiën. We vragen u als aangesloten kerk de jaarlijkse bijdrage van **€ 200,-** voor 2021 over te maken. Kerken die zich de laatste jaren hebben aangesloten zijn dat overeengekomen in de aansluitingsovereenkomst. Kerken die nog geen aansluitingsovereenkomst getekend hebben vragen wij dat bedrag ook over te maken als bijdrage in de kosten die wij voor de instandhouding van het landelijk netwerk jaarlijks maken.

Ook zien we graag uw gift als particulier tegemoet. De giften zijn door onze ANBI-status aftrekbaar van de belasting.

De kosten zijn groeiende en betreffen onder meer het ontwikkelen en versterken van de uitdaging waar KmS voor staat. Waarvan de uitvoering nu plaatsvindt door onze diaconaal pastor. Parallel hieraan groeien de kosten ten aanzien van communicatie, (voorbereiding van) trainingen, publiciteit, bezoeken aan kerken en gevangenissen, geven van voorlichting, ondersteuning van vrijwilligers, et cetera. En waarbij een van de belangrijkste taken is het bezoeken van gevangenissen om gedetineerden te spreken als voorbereiding op een koppeling met een kerk.

Ons rekeningnummer is: **NL43 INGB 0006 0528 22**, Vereniging Kerken met Stip te Den Haag.

Hoop in je cel

In de coronatijd is het moeilijk contact te hebben met gedetineerden. Daarom hebben het rooms-katholiek en protestants justitiepastoraat, Epafras (geestelijke verzorging aan Nederlanders in buitenlandse gevangenissen) en Kerken met Stip een project ontwikkeld om via creativiteit in contact te komen met gedetineerden in Nederland en in het buitenland. Het project heet "Hoop in je cel". Aan gedetineerden is gevraagd dit thema uit te beelden op een klein vel papier (A4) met een tekening, een schildering of een andere kunstuiting.

Eenvoudige beschikbare materialen kunnen worden gebruikt. Aan de gedetineerden is ook gevraagd kort iets aan te geven wat ze bedoelen met hun bijdrage. Zo kan ook een beeld

ontstaan van wat gedetineerden hopen met het oog op hun toekomst. Voor de 10 beste inzendingen is een prijs beschikbaar. Om de kunstuitingen te beoordelen is een jury samengesteld. In de adventstijd 2021 zullen de resultaten bekend worden gemaakt. De kunstwerken zullen worden getoond in een online tentoonstelling. We denken ook aan een tentoonstelling in kerken met stip. De kunstuitingen kunnen ook in een adventsdienst een rol spelen in en buiten de gevangenis.

Nieuw bestuurslid

We hebben sinds begin dit jaar een nieuw bestuurslid Toon Walravens. Hij stelt zichzelf voor.

Mijn naam is Toon Walravens
Bestuurslid van de stichting Kerken met Stip.

De onderwerpen, geloof, leren, vrijheid, creaties, spiritualiteit, mensenrechten, persoonlijke groei, stimuleren en enthousiasmeren vind ik belangrijk en interessant.

Net zoals ik bewegingen maken belangrijk vind! Beweging in relaties, het veranderen van plaats, beweging in gedrag en/of houding, uit eigen beweging iets doen, of gewoon bewegen omdat je ergens in gelooft.

Ja iets doen zonder dat een ander je dat moet zeggen.
Wow....in beweging komen.

Het leven hoeft niet perfect te zijn, "maar het mag wel kloppen"!

Ik ben altijd belangstellend hoe iemand zijn eigen verhaal een juiste plek kan geven in zijn leven. Waar iemand in gelooft en voor staat. Om werkelijke waarde toe te kennen aan essentiële gebeurtenissen. Je hoeft niet altijd de juiste antwoorden te geven of meteen op alles te kunnen reageren. Het gaat over hoe iemand het mooiste potentieel uit zichzelf naar boven weet te halen, het liefst in gezamenlijkheid met anderen. Juist in die diepere betekenis wil ik graag met anderen een veilige doortocht vinden. Mijn geloof biedt mij daar houvast in.

Dit alles vraagt om zorgvuldig luisteren, verder durven zien dan dichtbij (horen en voelen wat de ander zegt), praten over waar wij mensen voor staan of voor willen staan. Wat ons drijft, waar naar toe en voor wie!

Ik wil tot de groep purpose people behoren: geloven, dromen, ideeën, wensen, omzetten naar realiteit. Met allen liefdevol doordenken, erover blijven praten, ernaar handelen en blijven doordromen. Geloven en weten dat er iets groters is dan ikzelf. Betekenis geven aan de relatie die we aangaan.

Ik geloof dat het anders kan "nee" dat het in véél situaties anders moet. In de hoop dat "anders denken" de moeite waard gevonden wordt en ook werkelijkheid. Werken vanuit liefde "door" mensen "voor" mensen "en met" mensen. Dat is voor mij de oprechte essentie van mijn geloof en bestaan.

Omdat alles in mij zegt dat wij mensen meer zijn dan een gezicht in de menigte. Voor nu wil ik blijven leven en werken om de vrijheid te gedenken en doen wat goed is, sociaal dienend zijn voor mijn geloof, de mens en onze samenleving.

Kerken met een Stip in Hongarije – bijdrage van Ineke de Ruiter

Een aantal jaren geleden was ik hulpverleenster voor de 'Hulpverlening vanuit de Westfriese kerken' in Hoorn. Dit was een oecumenische crisishulpverlening voor iedereen. Veel soorten crisis hadden te maken met basisbehoeften, van lege koelkasten tot zingeving. Zodoende kwamen we ook families tegen die op zoek waren naar een kerk waar ze welkom waren, juist omdat er een familielid in de gevangenis was geweest. Dit kwam meestal niet in het eerste gesprek naar voren, dat duurde even voordat dit aan ons toevertrouwd werd. Wij konden deze mensen dan doorverwijzen naar Kerken met Stip. Gelukkig is er een Kerk met Stip in Hoorn te vinden. Wij waren daar heel blij mee dat deze zo dichtbij was.

Nu verschillende jaren later waarbij ik voor mijzelf gestart ben met mijn eigen bedrijf 'Ik teken ervoor' (waarbij ik de beeldtaal inzet om gesprekken aan te gaan) zie ik vaak het zelfde, mensen hebben 'een gat in hun leven'. In mijn logo zie je een gat terug komen. Je kunt het ook een stip noemen, met een paarse cirkel er om heen. Dit symboliseert voor mij dat je mensen nabij bent in een proces, die van kleur verandert. Je biedt ze een stip aan, de realiteit.

Sinds 2017 ben ik betrokken geraakt bij Stichting Antwoord in Andijk, een organisatie die zich inzet voor gevangenen in Oost-Europa en Afrika. We zijn actief aan de slag gegaan met het organiseren van vakantieweken voor kansarme kinderen en gevangenisprojecten in Hongarije.

Wat mij opviel is dat daar best veel kerken zijn, maar dat zij nog niet actief waren naar families die te maken hebben gekregen met detentie. Door mijn eerdere ervaring met Kerken met Stip kon ik deze werkwijze introduceren in Hongarije. Hoe bijzonder is het om nu te vermelden dat er 15 kerken / congregaties actief zijn aangesloten bij Dorcas om klaar te staan voor jongens en meisjes die uit de gevangenis komen. Dit netwerk breidt zich uit sinds 2020. Een reden tot grote dankbaarheid waar wij heel graag ons steentje aan bij willen dragen, en dit ook zullen blijven doen.

De Hongaarse taal zijn we niet machtig, maar door de geloofstaal, tekentaal, symboliek die hier uit mee genomen wordt, kunnen we tot elkaars hart spreken.

Onlangs werden we gastvrij en liefdevol bij Hendrine Verkade thuis ontvangen. In deze ontmoeting werd duidelijk dat Kerken met Stip en Stichting Antwoord de passie delen voor mensen die in de knel zijn gekomen. We willen gaan ontdekken waar mogelijkheden zijn voor samenwerking of doorverwijzing. Bovenstaand verhaal is een kleine inkijk van het werk dat Stichting Antwoord in Hongarije doet. Kijk voor meer informatie en al onze projecten op onze website: <https://www.antwoord.nl>

www.iktekenervoor.com

Vincent van Vliet (directeur Stichting Antwoord)
Ineke Ruiter (vrijwilliger bij Stichting Antwoord)

Voor vragen over bovenstaande onderwerpen kunt u terecht bij:
Hendrine Verkade: kerken.met.stip@gmail.com of 06-13552954